

1. Outline of Chapter 16

- 16:1-3 Shemuel receives his mission
 16:4-10 The rejected sons
 16:11-13 David is selected and anointed
 16:14-15 Shaul's Illness and Treatment
 16:16-23 Dovid HaMelech, Court Musician?

Yishai

2. Yishai's daughters

- Tzeruyah Yoav
- Avigayil Amasa

3. Yeshayah 11:1

וַיֵּצֵא הַטֵּר מִגִּזְעוֹ יֵשׁוּ וַיִּנְצֵר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרֶה:

And a shoot will emerge from the stump of Yishai, and a shoot will sprout from his roots.

4. Talmud, Yevamot 76b

מנא ה"מ? א"ר יוחנן דאמר קרא "וכראות שאול את דוד יוצא לקראת הפלשתי, אמר אל אבנר שר הצבא: בן מי זה הנער אבנר? ויאמר אבנר: חי נפשך המלך אם ידעתי." ולא ידע ליה? והכתיב "ויאהבהו מאד ויהי לו נושא כלים!" אלא אאבוה קא משאיל. ואביו לא ידע ליה? והכתיב "והאיש בימי שאול זקן בא באנשים (יז:יב)" ואמר רב ואיתימא רבי אבא זה ישי אבי דוד שנכנס באוכלוסא ויצא באוכלוסא!...

How do we know [that a Moabite woman may marry a Jew]? Rabbi Yochanan said: The verse says, "And when Shaul saw David going out to meet the Philistine, he said to the general, Avner: Whose son is this youth, Avner? And Avner said: By your life, o King, if I know." Did he not know him? Isn't it written, "And he loved him greatly, and [David] became his armour bearer!" Rather, he asked about [David's] father. But he didn't know his father? Doesn't Shemuel I 17:2 say, "And the man was old in Shaul's day, entering among men," and Rav or Rabbi Abba explained: This is Yishai, father of David, who entered with an entourage and exited with an entourage!...

5. Shemuel II 17:25, Divrei haYamim I 2:16

וַאֲתַעֲמֵשָׂא שֵׁם אֶבְשָׁלִם תַּחַת יוֹאֵב עַל הַצֶּבֶא וְעַמְשָׂא בֶן אִישׁ וְשִׁמּוֹ יִתְרָא הַיִּשְׂרָאֵלִי אֲשֶׁר בָּא אֶל אַבְיָגַל בַּת נַחֲשׁ אַחֹת צְרוּיָה אִם יוֹאֵב:
 וְאַחֵיוֹתֵיהֶם צְרוּיָה וְאַבְיָגַל, וּבְנֵי צְרוּיָה אֶבְשָׁי וְיוֹאֵב...

6. Radak to Shemuel II 17:25

הוא ישי אבי דוד, ושני שמות היו לו ישי ונחש וכמוהו רבים... ואדוני אבי ז"ל פי' כי קראו נחש לפי שיצאו ממנו צפעוני' שהרגו באומות העולם, וכן כתוב "כי משרש נחש יצא צפע" כי משרש ישי שנקרא "נחש" יצא צפע והוא חזקיהו:

He was Yishai, father of David; he had two names, Yishai and Nachash, and there are many like this... And my father z"l explained that they called him "serpent" because poisonous snakes who killed among the nations emerged from him. Like in Yeshayah 14:29, "For from the root of the serpent emerged the poisonous snake," for from the root of Yishai, who was called "serpent," emerged a poisonous snake, Chizkiyahu.

7. Shemuel II 21:19, and Targum Yonatan there

וַתְּהִי עוֹד הַמַּלְחָמָה בְּגוֹב עִם פְּלִשְׁתִּים וַיֵּךְ אֶלְתָּנָן בֶּן יַעֲרִי אֲרָגִים בֵּית הַלְחָמִי אֶת גְּלִית הַגָּתִי וְעַץ תְּנִיתוֹ פִּמְנֹר אֲרָגִים:
 וַהֲנֹת עוֹד קָרְבָּא בְּגוֹב עִם פְּלִשְׁתָּאִי וְקִטְל דְּוֹד בֵּר יֵשׁוּ מְחֵי פְרוּכָת בֵּית מַקְדָּשָׁא דְמַבְּיַת לְחָם יַת גְּלִית גַּתָּאָה וְאַעָא דְמוֹרְנִיתִיָּה כְּאַכְסֵן דְּגַרְדָּאִין:

8. Talmud, Succah 52b

מאן נינהו שבעה רועים דוד באמצע אדם שת ומתושלח מימינו אברהם יעקב ומשה בשמאלו ומאן נינהו שמנה נסיכי אדם ישי ושואל ושמואל עמוס וצפניה צדקיה ומשיח ואלהיו

Who are the seven shepherds (of Michah 5:4)? David in the middle; Adam, Seth and Methuselah to his right; Avraham, Yaakov and Moshe to his left. Who are the eight "princes of Man"? Yishai, Shaul, Shemuel, Amos, Tzefaniah, Tzidkiyah, Mashiach and Eliyahu.

9. Talmud, Shabbat 55b

ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן: בנימין בן יעקב, ועמרם אבי משה, וישי אבי דוד, וכלאב בן דוד. וכולהו גמרא לבר מישי אבי דוד, דמפרש ביה קרא דכתיב "...אביגיל בת נחש אחות צרויה אם יואב" - וכי בת נחש הוא? והלא בת ישי הואי דכתיב "ואחיותיהן צרויה ואביגיל!" אלא בת מי שמת בעטיו של נחש.

Four died because of the snake's venom: Binyamin son of Yaakov, Amram father of Moshe, Yishai father of David, and Kilav son of David. All of these are known only by tradition, other than Yishai father of David, where the text explains it, as it is written "...Avigayil, daughter of Nachash, sister of Tzeruyah [who was] mother of Yoav." Was she the daughter of Nachash? She was the daughter of Yishai, as it says, "And their sisters were Tzeruyah and Avigayil"! Rather: The daughter of one who died because of the snake's venom.

10. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

הרשעים קודמים לשמם – "נבל שמו" "גלית שמו" "שבע בן בכרי שמו". אבל הצדיקים שמן קודמם "ושמו אלקנה" "ושמו ישי" "ושמו בועז" "ושמו מרדכי" "ושמו מנוח" דומין לבוראן "ושמו ד".

The wicked precede their names – "Naval was his name" "Goliath was his name" "Sheva ben Bichri was his name". But with the righteous, their name precedes them, "And his name was Elkanah" "And his name was Yishai" "And his name was Boaz" "And his name was Mordechai" "And his name was Manoach" – like their Creator, "And His Name is Gd."

11. Midrash, Pesikta d'Rav Kahana 18:1

עד מה כבודי לכלימה (תהלים ד'), אמר דוד עד מתי אתם מכלימים בכבודי וקורין אותי בן ישי, מדוע לא בא בן ישי (שמואל א' כ: כז), ראיתי בן ישי (שם טז: יח), גם לכלכם יתן בן ישי (שם כב: ז), לית לי שם.

"How long shall my honour be for shame?" (Tehillim 4) David said: How long will they heap shame on my honour, calling me "son of Yishai"? "Why has the son of Yishai not come" "I have seen a son of Yishai" "To all of them shall the son of Yishai give". I have no name!

Theme 1: The drama between Shemuel and Gd

12. Radak to Shemuel I 16:2

מצאנו כי אף על פי שהיה מבטיח הקב"ה הנביא או הצדיק אף על פי כן הוא נשמר מלכת במקום סכנה כמו שראינו ביעקב אבינו שהבטיחו הקב"ה בעברו ארם נהרים ואמר לו "והשיבותיך אל האדמה הזאת" ושם גם כן נראה לו המלאך והבטיחו ואמר לו "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך", וכאשר שמע כי עשו בא לקראתו "וירא יעקב מאד וייצר לו." וכן דוד שהיה נמשח למלך על פי ד' היה בורח מפני שאול...

13. Talmud, Pesachim 8b

והאמר רבי אלעזר שלוחי מצוה אינן ניזוקין! היכא דשכיח היזיקא שאני שנא' "ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר ד' עגלת בקר תקח בידך וגו'."

14. Talmud, Yevamot 65b

וא"ר אילעא משום רבי אלעזר בר' שמעון מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום שנאמר "אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנה שא נא וגו'" ר' נתן אומר מצוה שנאמר, "ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו'" דבי רבי ישמעאל תנא גדול השלום שאף הקב"ה שינה בו דמעיקרא כתיב 'ואדוני זקן' ולבסוף כתיב 'ואני זקנת'.

Rabbi Ela'a taught, citing Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon: One is *permitted* to lie for the sake of peace, as it is stated, "[Joseph's brothers said to him] Your father instructed, So shall you say to Joseph: Please forgive the sin of your brothers."

Rabbi Natan taught: It is a *mitzvah*, as it is written, "And Samuel said: How will I go [to anoint David]? Saul will hear and kill me!" [And Gd then told him to lie about the purpose of his trip.]

It was taught in the school of Rabbi Yishmael: "Peace is so great that even Gd lied for its sake! Initially Sarah said, "And Abraham is old," but Gd later reported that she had said, "And I am old."

15. Radak to Shemuel I 16:2

וי"מ כי הקב"ה אמר לו כך: אני אמרתי לך שתלך בהצנע, ואתה אמרת "ושמע שאול והרגני"? עתה אני אומר לך שתלך בפרהסיא ותקח עגלת בקר לעשות זבחים... ונראה מי הורג אותך! ועל זה הדרך פירשו ג"כ במדרש מה שאמר לו הקב"ה למשה רבינו (שמות יז: ד-ה) "עבור לפני העם" הזה לפי שאמר לו "עוד מעט וסקלונני" אמר לו הקב"ה "עבור לפני העם ונראה מי סוקל אותך."

16. Abarbanel to Shemuel I 16:2

היה אצלי התנצלות בלתי אמת, ששמואל לא היה רוצה למשוך איש בחיי שאול והיה בעיניו רע ומר המעשה שישחית את מעשה ידיו הוא בעצמו ושהוא יסכל את ידיו, ולכן כדי להשמט מההליכה התנצל ואמר "איך אלך ושמע שאול והרגני?" עם היותו יודע שהקל ית' לא יעזוב את חסידיו לעולם נשמרו, וגם ששאול לא ישלח ידו בנביא ד', והוא היה אוהב לשמואל מאד וירא מלפניו ומכבדו יותר מאביו ואיך יהרגהו? אבל היה זה בלי ספק להשמטו מלילך. ועם היות שהקל ית' ידע מחשבות בני אדם, היו בוחרים הנביאים ומבקשים פעמים רבות תואנות כדי שלא יאמרו בפירוש כוונותיהם לפני הקב"ה. ועל זה הדרך אמר אדוננו משה (שמות ו' ל') "ואיך ישמע אלי פרעה," עם היותו יודע שדבר ד' היא תקום, אבל היה רצונו לישמט מההליכה ובחר אותה התואנה כדי שלא יצטרך לומר "איני רוצה לילך." ומפני זה השיבו ד' כאן עגלת בקר תקח בידך וגו'. והיתה התשובה ממין השאלה לפייסו בדברים...

Theme 2: The Selection of David

17. Radak to Shemuel I 16:1

אמר "קרנך" לפי שהיה הקרן הזה מזומן למשוך בו מלכי בית דוד. ועל העתיד היה מזומן אותו הקרן על פי הנביאים והיה באהל מועד עם כלי שמן המשחה, וכן אמר כשנמשח שלמה "ויקח צדוק הכהן את קרן השמן מן האהל."

18. Talmud, Megilah 14a

חנה דכתיב ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בד' רמה קרני בד' רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן

Chanah [was a prophetess] as it is written: And Chanah prayed and said, 'My heart exults in Gd, my horn is raised.' 'My horn is raised,' my jug is not raised. David and Solomon were anointed with the horn and their monarchy endured; Saul and Yehu were anointed with a jug and their monarchy did not endure.

19. Midrash, Sifri Behaalotcha 92

"אספה לי" שתהא סנהדרין לשמי. שבכל מקום שנאמר "לי" הרי זה קיים לעולם ולעולמי עולמים.

- בכהנים הוא אומר "וכהנו לי" (שמות כה מא)
 - בלויים הוא אומר "והיו לי הלויים" (במדבר ח יד),
 - בישראל הוא אומר "כי לי בני ישראל עבדים" (ויקרא כה נה)
 - [בארץ הוא אומר "כי לי הארץ" (שם /ויקרא כ"ה/ כג)]
 - בבכורות הוא אומר "כי לי כל בכור בבני ישראל" (במדבר ח יז)
 - במקדש הוא אומר "ועשו לי מקדש" (שמות כה ח)
 - במזבח הוא אומר "מזבח אדמה תעשה לי" (שם /שמות/ כ כא)
 - בשמן המשחה הוא אומר "שמן משחת קודש יהיה זה לי" (שם /שמות/ ל לא)
 - במלכות הוא אומר "כי ראיתי בבניו לי מלך" (שמואל א' טז א)
 - בקרבנות הוא אומר "להקריב לי במועדו" (במדבר כה ב)
- הא בכל מקום שנאמר לי הרי זה קיים לעולם ולעולמי עולמים.